

Sygn. akt. **IC 665/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego (del. do SO) Piotr Czernski

Protokolant: Rafał Marczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2014 roku w L.

sprawy z powództwa B. W.

przeciwko J. Z.

o zapłatę

-
- I. zasądza od pozwanego J. Z. na rzecz powoda B. W. kwotę 85.696,75 zł (osiemdziesiąt pięć tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych i siedemdziesiąt pięć groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia zapłaty;
 - II. oddala powództwo w pozostałej części;
 - III. nakazuje ściągnąć od pozwanego J. Z. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 4.285,00 zł (cztery tysiące dwieście osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem części opłaty od pozwu, której powód nie był obowiązany uiścić;
 - IV. pozostałą nieuiszczoną częścią opłaty obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt **IC 665/13**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 lipca 2013 roku powód B. W. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego J. Z. kwoty 88.359,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2013 r. i zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przypisanych.

W uzasadnieniu wyjaśniono między innymi, że prawomocnym wyrokiem z dnia 5 marca 2013 roku pozwany J. Z. został uznany winnym przestępstwa oszustwa dokonanego w dniu 22 grudnia 1999 r., którym wyrządził powodowi szkodę, utrzymaną przez Sąd Okręgowy w Lublinie. Wyrokiem w sprawie II K 785/11 Sądu Rejonowego w Puławach w stosunku do pozwanego został orzeczony środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody w wysokości 43.665,00 zł.

Pozwany wyrządzając powodowi szkodę przestępstwem już w dniu jego popełnienia zobowiązany był do jej naprawienia, a w wypadku zwłoki w jej naprawieniu winien uiścić odsetki ustawowe od dnia przestępstwa, tj. dnia 22 grudnia 1990 r. Jak dotychczas pozwany w żadnym zakresie nie naprawił szkody, przez co skapitalizowane odsetki

ustawowe liczone od dnia 22 grudnia 1999 roku zamknęły się na dzień 1 lipca 2013 roku kwotą 88.359,72 zł. Z tych powodów żądanie zasądzenia od pozwanego kwoty skapitalizowanych odsetek jest zasadne. (k. 2-4)

W odpowiedzi na pozew pozwany domagał się oddalenia powództwa. Pozwany przyznał, że została wobec niego zasądzona prawomocnie kwota 43.665,00 zł tytułem naprawienia szkody. Kwestionował jednak wydany wyrok jako krzywdzący. (k. 33-33v)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 grudnia 1999 r. sporządzona została w formie aktu notarialnego umowa, w której B. W. zobowiązał się wobec J. Z. dokonać na jego rzecz sprzedaży własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku nr (...) przy ul. (...) w P. o pow. 35,39 m² za cenę 37.000,00 zł, przy czym przeniesienie tego prawa miało nastąpić do dnia 30 kwietnia 2000 r. W treści tej samej umowy B. W. potwierdził, że otrzymał już kwotę 37.000,00 zł tytułem zapłaty całej ceny. (wypis AN – k. 78-78v)

W dniu 6 kwietnia 2000 r. J. Z. działając na podstawie pełnomocnictwa notarialnego z dnia 22 grudnia 1999 r. zawarł w imieniu własnym oraz B. W. umowę przeniesienia własnościowego prawa do przedmiotowego lokalu za cenę 37.000,00 zł. (wypis AN – k. 79-79v)

W dniu 6 kwietnia 2000 r. J. Z. zdawał sobie sprawę, że wartość szkody, którą wyrządza pozwanemu wynosi co najmniej 43.665,00 zł. (zeznania powoda – k. 73, zeznania powoda w charakterze świadka w postępowaniu karnym – k. 99, 108, oświadczenie pisemne powoda – k. 77)

Wyrokiem z dnia 6 marca 2012 r. Sąd Rejonowy w Puławach na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec J. Z. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 43.665,00 zł na rzecz B. W., w związku z popełnieniem na jego szkodę przestępstwa w dniu 22 grudnia 1999 r. Przestępstwo to polegało na tym, że w P., woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził B. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego w ten sposób, że obiecał mu udzielenie pożyczki i w związku z tym w dniu 22 grudnia 1999 r. w kancelarii notarialnej notariusza Z. J. zmierzając do przejścia należącego do B. W. spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w P. o wartości 58.665,00 zł zawarł z nim w formie aktu notarialnego (Rep. A nr (...)) umowę sprzedaży zobowiązującej dotyczącej tego lokalu oraz przyjął od niego w formie aktu notarialnego (Rep. A nr (...)) – pełnomocnictwo do wykonania tej umowy, zapewniając go, że jest to jedynie forma zabezpieczenia wcześniej uzgodnionej z nim pożyczki w kwocie 25.000,00 zł, przy czym w akcie notarialnym – umowie sprzedaży zobowiązującej jako wartość zakupu nieruchomości wskazano kwotę 37.000,00 zł, zaś udzielił mu pożyczki w kwocie 25.000,00 zł, na poczet której B. W. spłacił mu kwotę 10.000,00 zł - po czym w dniu 6 kwietnia 2000 r. na podstawie udzielonego mu pełnomocnictwa zawarł z samym sobą i na swoją rzecz umowę przeniesienia spółdzielczego prawa do lokalu w formie aktu notarialnego (Rep. A nr 1452/2000) przed notariuszem M. N., co uczynił wbrew ustnym uzgodnieniom dotyczącym umowy pożyczki, spłaty tej pożyczki i sposobu jej zabezpieczenia, czyniąc w ten sposób straty w kwocie 43.665,00 zł na szkodę B. W.. (k. 15v, 128-130v))

Wyrokiem z dnia 5 marca 2013 r. Sąd Okręgowy w Lublinie w powyższym zakresie utrzymał w mocy powyższy wyrok, który tym samym stał się prawomocny. (k. 17, 144-144v)

Pozwany nie wykonał powyższego obowiązku naprawienia szkody. (fakt przyznany przez pozwanego – k. 33-33v).

Prowadzone postępowanie egzekucyjne również nie do prowadziło do skutecznego wyegzekwowania przedmiotowej należności. (zaświadczenie – k. 160)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych wyżej dokumentów, które nie były kwestionowane przez strony procesu i nie budziły wątpliwości Sądu. Sąd dał też wiarę powołanym wyżej zeznaniom powoda, ponieważ są one konsekwentne i spójne z pozostałymi dowodami. Pozwany nie kwestionował przy tym omawianych zeznań

powoda. Z kolei z uwagi na niestawiennictwo pozwanego, pomimo kilkukrotnych wezwań, Sąd pominął dowód z jego zeznań.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że nie ma przeszkód prawnych, aby w niniejszym postępowaniu uwzględnić żądanie zasądzenia odsetek od kwoty głównej objętej wyrokiem sądu karnego. Szkoda, do której naprawienia sąd karny zobowiązał sprawcę, jest bowiem równowartość rzeczywistej szkody wynikłej bezpośrednio z przestępstwa i nie było dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu jej wysokości tych składników i elementów szkody, które wynikły z następstw czynu, np. odsetek¹.

Z kolei jak podkreśla się w orzecznictwie odsetki od kwoty stanowiącej wartość szkody wyrządzonej przestępstwem należą się uprawnionemu co do zasady od daty przestępstwa². Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy przestępstwo sprowadza się do zagarnięcia konkretnej kwoty³ lub sytuacji, gdy dłużnik już w chwili czynu zna wysokość szkody, którą przestępstwem wyrządza.

Biorąc pod uwagę powyższe uwagi należy stwierdzić, że dla rozstrzygnięcia sprawy kluczowe znaczenie mają dwie kwestie. Pierwsza z nich dotyczy ustalenia chwili wyrządzenia powodowi szkody przez pozwanego. Druga zaś dotyczy ustalenia, czy już w chwili wyrządzenia tej szkody pozwany miał świadomość jej wysokości, a tym samym czy można mówić już wówczas o wymagalności świadczenia.

Jeżeli chodzi o pierwszy z przedstawionych wyżej problemów, to bez wątplenia powód nie ma racji twierdząc, iż wyrządzenie mu szkody nastąpiło już w dniu 22 grudnia 1999 r. W tym bowiem dniu zawarł on z pozwanym wyłącznie umowę o charakterze zobowiązującym. Dopiero zawarcie przez pozwanemu umowy z samym sobą wywołało uszczerbek majątkowy po stronie powoda. Zdarzenie to miało miejsce w dniu 6 kwietnia 2000 r. Innymi słowy, to właśnie w dniu 6 kwietnia 2000 r. pozwany wyrządził powodowi szkodę w wysokości 43.665,00 zł, której dotyczy orzeczony wobec pozwanego środek karny, a którą Sąd Karny ustalił na podstawie operatu szacunkowego znajdującego się w aktach sprawy IIK 785/11.

Jeżeli natomiast chodzi o drugi ze zidentyfikowanych wyżej problemów, to można stwierdzić, że wiarygodne są zeznania powoda, zgodnie z którymi już w chwili wyrządzenia szkody powodowi, czyli w dniu 6 kwietnia 2000 r., pozwany zdawał sobie sprawę z jej wysokości, a nawet oceniał ją na wyższą. Świadczy o tym stanowcze zeznanie powoda złożone w toku niniejszego procesu, podczas gdy pomimo wezwania, pozwany nie stawiał się i nie złożył własnych zeznań. Nie kwestionował też wspomnianych zeznań powoda w inny sposób. O prawdziwości zeznań powoda świadczą jednak także dowody zgromadzone w postępowaniu karnym. Otóż należy zauważyć, że w dniu 7 października 2005 r. powód złożył pisemne oświadczenie, w którym twierdził, że po wyrządzeniu szkody pozwany powiedział mu, że mieszkanie jest warte 70.000,00 zł.

Zgodnie zaś z treścią art. 359 k.c. (§ 1) odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. (§ 2) Jeżeli wysokość odsetek nie jest w inny sposób określona, należą się odsetki ustawowe.

W konsekwencji, biorąc pod uwagę treść żądania pozwu, odsetki ustawowe od kwoty 43.665,00 zł należą się powodowi od dnia następnego po wyrządzeniu szkody, tj. od dnia 7 kwietnia 2000 r., do (zgodnie z pozwem) 1 lipca 2013 r. Obliczenie tej kwoty przedstawiono poniżej⁴:

Data powstania zaległości	2000.04.07 (Pierwszy dzień naliczania odsetek)
Odsetki na dzień	2013.07.01

Początkowa kwota zaległości	43 665,00 zł
-----------------------------	--------------

Razem	
Łączna kwota odsetek	85 696,75 zł
Kwota zaległości wraz z odsetkami	129 361,75 zł

Szczegóły					
Od	Do	Liczba dni	Oprocentowanie	Kwota odsetek	Podstawa prawna
2000.04-07	2000.10-31	208	21,00 %	≈5 225,44 zł	Dz.U.99.43.429
2000.11-01	2001.12-14	409	30,00 %	≈14 678,62 zł	Dz.U.00.90.996
2001.12-15	2002.07-24	222	20,00 %	≈5 311,58 zł	Dz.U.01.143.1612
2002.07-25	2003.01-31	191	16,00 %	≈3 655,90 zł	Dz.U.02.117.1009
2003.02-01	2003.09-24	236	13,00 %	≈3 670,25 zł	Dz.U.03.14.137
2003.09-25	2005.01-09	473	12,25 %	≈6 931,67 zł	Dz.U.03.166.1613
2005.01-10	2005.10-14	278	13,50 %	≈4 489,72 zł	Dz.U.05.3.16
2005.10-15	2008.12-14	1157	11,50 %	≈15 917,39 zł	Dz.U.05.201.1662
2008.12-15	2013.07-01	1660	13,00 %	≈25 816,18 zł	Dz.U.08.220.1434
2000-04-07	2013-07-01	4834	85 696,75 zł		

Dół formularza

Zasądzeniu podlega zatem kwota 85.696,75 zł. W pozostałej części żądanie sformułowane przez powoda jako główne (skapitalizowane odsetki) jest niezasadne. Natomiast według art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać

odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Dlatego w wyroku zasądzono dalsze odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 1 lipca 2013 r.

Biorąc pod uwagę wynik procesu, należy uznać, że pozwany uległ w 97%. W tej też proporcji nakazano ściąganie od pozwanego części opłaty od pozwu, której powód nie miał obowiązku uiścić - zgodnie z treścią art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁵. Jest to kwota: 4.418,00 zł x 97% = 4.285,00 zł. Natomiast pozostałą częścią nieuiszczonej opłaty od pozwu należało obciążyć Skarb Państwa.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji. Dół formularza

1 Wyrok SN z dnia 4 lutego 2002 r., II KKN 385/01, LEX nr 53028.

2 Wyrok SA w Krakowie z dnia 29 czerwca 2000 r., II ACa 105/00, LEX nr 42947.

3 Wyrok SN z dnia 17 czerwca 1971 r., II PR 112/71, LEX nr 6945.

4 Kalkulator LEX/el.

5 Tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025.